

Happea tarvitsevien potilaiden lentomatkustamista pitäisi helpottaa eikä vaikeuttaa

Maailman keuhkohtaumatautipäivänä (World COPD Day) EFA pyytävät Euroopan lentoviranomaisia määrittämään pelisäännöt, jotka koskevat lääkehapen käyttöä lentokentillä ja lentokoneen matkustamoissa

19. marraskuuta, Maailman keuhkohtaumatautipäivä, Bryssel – Euroopassa lääkehappea tarvitsee yli 3,5 miljoonaa ihmistä (1). Monet näiden potilaiden lääkäreistä neuvovat heitä matkustamaan alueille, joiden leudompi ilmasto helpottaa heidän tautinsa oireita. Ihmisten vapaa liikkuvuus ympäri EU:n jäsenvaltioita on kuitenkin painajainen vakavista hengitysvaikeuksista kärsiville potilaille. European Federation of Allergy, Asthma and Airways Diseases Patients' Associations (EFA) on dokumentoinut, että lentomatkustaminen hapen kanssa on monissa tapauksissa aivan liian kallista ja monimutkaista yksittäisille potilaille.

Lääkehappi on yleinen hoitomuoto kroonisesta keuhkohtaumataudista (COPD) (2), vakavasta astmasta, kystisestä fibroosista, keuhkofibroosista ja keuhkosyövästä kärsivillä potilailla, joiden tauti on edennyt vakavalle asteelle. Nykyisessä EU:n asetuksessa (3) sallitaan lentomatkustaminen lääkehappilaitteiden kanssa, mutta lentoyhtiöt tarjoavat nykyisin itse hapen lisäpalveluna matkustajille. EFA on pyrkinyt dokumentoimaan vakavista hengitysvaikeuksista kärsivien potilaiden syrjinnästä lentomatkustamisen aikana julkaisemalla kirjansen "Enabling Air Travel with Oxygen in Europe" (4) yhdessä European Lung Foundation (ELF) -säätiön kanssa (5). Kirjanen näyttää, miten jotkin lentoyhtiöt veloittavat jopa 7 kertaa enemmän matkustamisesta lääkehapen kanssa verrattuna vakiomatkustajan lentolippuihin.

Taakka ei ole pelkästään taloudellinen. Vakavista hengitysvaikeuksista kärsivien potilaiden, jotka tarvitsevat happihoitoa, kuten kroonisesta keuhkohtaumataudista tai vakavasta astmasta kärsivien potilaiden, on kestettävä tarpeetonta stressiä matkustaessaan. Yksittäisten lentoyhtiökäytäntöjen vuoksi on vaikeaa järjestää happea potilaiden turvallista matkustamista varten, koska lääkelomakkeet ja vaaditut todistukset ovat erilaisia. Potilaat ovat kertoneet, että kulkeminen lentokentän sisäänkäynnistä turvatarkastuksen läpi lähtöportille voi kestää kauan ja olla hankalaa ilman asianmukaisesti koulutettua henkilöstöä ja erityisapua. Potilaat eivät voi yksinkertaisesti vain luottaa mahdollisuuteen löytää lääkehappea lentokentillä hätätilanteessa, jos potilaille ei voida taata hapen jatkuvaa saantia lentokentän lähtöselvityksestä lentokoneen matkustamoon ja takaisin.

EFA:n puheenjohtaja Breda Flood ilmoitti Maailman keuhkohtaumatautipäivänä (6) seuraavaa: *"Ilmoitamme potilasjärjestöverkostollemme, että potilaat voivat saada lentomatkustamisen aikana lääkehappea. On kuitenkin vaikeaa rohkaista happea tarvitsevia potilaita viettämään aktiivista elämää ja matkustamaan, kun havaitsemme käytännön esteitä. Pyydämmekin lentoyhtiöiden ja lentokenttien viranomaisia mukauttamaan käytäntöjään, jotta happea tarvitsevat potilaat voivat matkustaa turvallisesti."*

Euroopan parlamentin jäsen Pablo Echenique (Espanja, GUE-NGL) (7) ilmoitti seuraavaa: *"Koska olen itse vammainen, tiedän miten vaikeaa joillekin erityistarpeita vaativille henkilöille on matkustaa lentokoneessa – jotkut kutsuisivat sitä jopa kidutukseksi. Jos he tarvitsevat lääkehappea, syrjintää pahentaa se, että heidän täytyy maksaa olennaisesta, hengenpelastavasta palvelusta. Nyt on Euroopan unionin aika pakottaa lentoyhtiöt asettamaan matkustajien oikeudet omien taloudellisten etujensa edelle eikä toisinpäin."*

EFA ja sen jäsenet ovat pyytäneet asianomaisia lento-operaattoreita käyttämään International Air Transport Association (IATA) -yhdistyksen (8) lomaketta ja tarjoamaan happea matkustamossa edullisesti

*****

Huomautukset julkaisijoille:

- (1) EFA:n laskelmat, jotka perustuvat uusimpiin Maailman terveysjärjestön, European Respiratory Society -yhdistyksen ja muihin lääketieteellisiin lähteisiin.
- (2) Krooniselle keuhkohtaumataudille (COPD) on ominaista pysyvä ilmavirtavaje, joka on yleensä asteittainen ja johon liittyy krooninen tulehdusreaktio hengitysteissä ja keuhkoissa haitallisille hiukkasille tai kaasuille. Se on tulosta diffusiivisesta pienestä hengitystiesairaudesta ja keuhkokudoksen tuhoutumisesta (ilmapöhö).
- (3) EY:n asetuksessa 1107/2006 vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteessä määrätään syrjimättömästi pääsystä lentomatkestamiseen sekä liikkumisapuvälineen (enintään 2 välinettä) ja lääketieteellisen laitteen maksuttomasta kuljetuksesta 48 tunnin ennakoimotuksella.
- (4) EFA:n kirjanen heijastaa tilannetta vuonna 2013. Jotkin lentoyhtiöt ovat muuttaneet käytäntöjään tämän kirjasen julkaisemisen jälkeen: <http://www.efanet.org/enabling-air-travel-with-oxygen-in-europe-an-efa-booklet-for-patients-with-chronic-respiratory-diseases/>
- (5) European Lung Foundation -säätiön verkkosivusto: <http://www.europeanlung.org/en>
- (6) Maailman krooninen keuhkohtaumatautipäivä on vuotuinen tiedotustapahtuma, jonka järjestää ja jota rahoittaa Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD). Lisätietoja on osoitteessa <http://www.goldcopd.org/wcd-home.html>
- (7) Euroopan parlamentin jäsenen Pablo Echeniquen verkkosivusto: http://www.europarl.europa.eu/meps/en/125036/PABLO_ECHENIQUE_home.html
- (8) IATA:n lomake <http://www.iata.org/whatwedo/safety/health/Documents/medical-manual-2013.pdf> (pp 67-70)

*****

Lisätietoja:

- Isabel Proaño, tiedotuspäällikkö (Isabel.proano@efanet.org, +32 (0)2 227 2720)

Seuraa meitä Twitterissä: @EFA_patients ja Facebookissa: <https://www.facebook.com/pages/EFA/>

European Federation of Allergy and Airways Diseases Patients' Associations (EFA) on allergiasta, astmasta ja kroonisesta keuhkohtaumataudista (COPD) kärsivien potilaiden järjestöjen yleishyödyllinen verkosto, joka edustaa 35 kansallista yhdistystä 22 maassa ja yli 400 000 potilasta. EFA pyrkii tekemään Euroopasta paikan, jossa allergiaa, astmaa ja keuhkohtaumatautia sairastavat potilaat voivat nauttia parhaasta mahdollisesta hoidosta ja turvallisesta ympäristöstä. He voivat näin viettää vaivatonta elämää ja osallistua aktiivisesti terveyteensä vaikuttaviin kaikkiin päätöksiin. Lisätietoja on osoitteessa www.efanet.org.